

HOFJESKRANT

NIEUWSBRIEF VAN DE STICHTING LANDELIJK HOFJESBERAAD

nummer 18, najaar 2006

BAAS OVER EIGEN VOORDEUR

In de beginperiode van het Landelijk Hofjesberaad (LHB), bijna 10 jaar geleden, werd op een jaarvergadering een inleiding gegeven over het openstellen van monumentale hofjes.

De conclusie toen was: u regelt dit naar eigen inzicht, u bent de baas over uw eigen voordeur en net als thuis beslist u zelf wie en wanneer u iemand wel of niet binnenlaat.

Daarnaast was er het standpunt: stel het hof open omdat het vaak met gemeenschapsgeld is gerestaureerd. Tevens is het hof meestal zo mooi dat het ook een plezier is het anderen te tonen.

Velen van u zullen zich de publieke opwindingsherinneren over het besluit van het bestuur van het Begijnhof in Amsterdam de toegangsdeur te sluiten. De grote toestroom van mensen vereiste toezicht van stadswachten, die niet door de gemeente kon worden gegarandeerd, hoewel die graag wilde dat toeristen op het hof konden komen. Op het terrein, waarvan door middel van een juridische procedure bevestigd is dat dit het eigendom van het Begijnhof is, staan ook twee kerken. Daarover hebben andere partijen zeggenschap. Na veel overleg is nu de oplossing: de kerken zijn toegankelijk voor de daarin georganiseerde activiteiten, maar de rest van het hof is, door middel van lage hekken, afgesloten voor "het grote publiek."

Ook in mijn eigen hof ken ik dit fenomeen en ik kan er begrip voor opbrengen dat de bewoonsters vroeger of de toegangsdeur op zondag dicht mocht blijven. Omdat er nu eenmaal een tijdsklok op de deur zit, moeten de bewoonsters er zelf zorg voor dragen dat op zondag het slot "er op gaat." Een weldadige rust, zo is de reactie, een dag per week geen bezoekers die, ondanks het vriendelijke verzoek enig respect te tonen, toch met de neuzen voor de ramen gaan staan.

Op een ander hof is een bordje gemonteerd waarop staat wanneer het hof open is voor publiek: zaterdagmiddag van twee tot vier uur.

Er zijn hofjes die er voor gekozen hebben bepaalde

ruimtes beschikbaar te stellen (eventueel tegen betaling) voor andere doeleinden, zoals een regentenkamer of ander vertrek voor trouwerijen of voor het maken van televisieopnames. Een dergelijke keus wordt bewust gemaakt, is heel goed te reguleren, want elke keer kan de afweging gemaakt worden: ja, wel open, of nee, dit keer niet. Ook kan de openstelling van een ruimte voor derden afhangen van de vraag of deze openstelling, desgewenst, een financieel voordeel oplevert

In Amsterdam kwam een paar jaar geleden, en daarover heb ik eerder iets geschreven, een verzoek van het bestuur van het stadsdeel Centrum, om een keer per maand alle hofjes open te stellen, zijnde "de parels van de binnenstad." Een dergelijke frequente openstelling was te veel van het goede, zo bleek al snel. Maar aan het verzoek tot medewerking bij openstelling op de Open Monumentendag, is wel ruim gehoor gegeven. Zo'n dag is een goede manier om de toeloop te kanaliseren en ook vanuit beheersoogpunt goed te organiseren met toezicht op tuin en/of kostbaarheden in de regentenkamer. Ook de bewoners hebben zelden bezwaar. Immers zij weten heel goed dat zij in een monumentaal pand wonen, met als consequentie: bezichtiging.

Het aantal toeristen is volgens mij toegenomen en veel plaatsen proberen natuurlijk steeds weer interessante objecten toe te voegen aan hun lijst van bezienswaardigheden. Daardoor is die plaats natuurlijk weer of nog steeds aantrekkelijk voor nieuwe bezoekers.

Het zou mij niet verbazen als er zo nu en dan druk op bestuurders van hofjes wordt uitgeoefend om toch maar iets extra's te doen, zoals het vaker of langer openstellen en het organiseren van "iets leuks."

Ik dring er bij u allen op aan uw eigen beleid te formuleren en dit duidelijk te maken, wanneer dat nodig is. Ervaart u een probleem, dan zullen collega bestuurders u vast willen helpen een standpunt te bepalen op grond van de diverse gehanteerde handelwijzen.

M.D. van den Briel, voorzitter

- verder in dit nummer:
- **Verslag van de bijeenkomst in Leerdam**
 - **Heilige Geest Hofje in Leiden**
 - **Raepenhofje in Amsterdam**
 - **Langs Vlaamse Begijnhoven**

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

LANDELIJK HOFJESBERAAD

De Stichting Landelijk Hofjesberaad is bedacht op 8 april 1997 en daadwerkelijk opgericht op 4 juni 1997.

BESTUURSSAMENSTELLING

Drs M.D. van den Briel, voorzitter (020 - 620 28 39)

Jhr. G.G. Witsen Elias, secretaris (058 - 212 95 91)

Dhr. C.S. Hoekema, penningmeester
(0229 - 21 60 16 / 06 - 53 85 94 52)

Mw. E.C.M. Elzenga-Duynstee, lid (0318 - 613 282)

Drs J.M. Poldermans, lid (023 - 532 85 19)

Dhr. O.J. Tromp, lid (071 - 515 51 88)

Dr W.J.H. Verwers, lid (033 - 253 74 61)

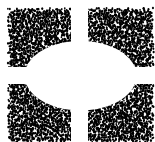
HOFJESKRANT

De Hofjeskrant is voor geïnteresseerden op aanvraag beschikbaar. Bestuursleden van de aangesloten hofjes krijgen de krant automatisch op hun thuisadres.

WEBSITE

Wellicht ten overvloede willen wij u nogmaals wijzen op onze website: www.hofjesberaad.nl. Daarop kunt u informatie kwijt over activiteiten die uw hofje organiseert. Andere hofjes houdt u hierdoor op de hoogte. Gaarne contact opnemen met C. Hoekema (telefoon zie onder bestuursamenstelling)

LANDELIJK

HOFJESBERAAD

COLOFON

Uitgave van het Landelijk Hofjesberaad
Verschijnt tweemaal per jaar: voorjaar en najaar
ISSN: 1872-5619

Redactie: J.M. Poldermans,
W.J.H. Verwers

Vormgeving: Tekst in Vorm, Joke Slootheer

Druk: Paswerk Grafisch, Cruquius

ADVERTENTIE TARIEVEN

De advertentietarieven voor de Hofjeskrant zijn sinds 10.02.2004 niet veranderd. Zij bedragen:

1/6 pagina € 150,- 1/2 pagina € 500,-

hele pagina €750,- hele achterpagina €1.000,-

SECRETARIAAT

Stichting Landelijk Hofjesberaad

Vooruitgangstraat 167

2032 RK Haarlem

Het secretariaat is tijdens kantooruren te bereiken op

023 - 5400644, fax 023 - 5402434,

e-mailadres: tekstinv@euronet.nl

Contactpersoon: Joke Slootheer

www.hofjesberaad.nl

AANMELDING NIEUWE LEDEN

Voor meer informatie over het Landelijk Hofjesberaad en/of de mogelijkheden voor aansluiting bij het beraad kunt u zich richten tot Joke Slootheer.

Natuurlijk zijn wij ook zeer geïnteresseerd in uw reactie op de Hofjeskrant. Belt of mailt u gerust, ook als u een actieve bijdrage wilt leveren aan het werk van de stichting.

ISSN

De Koninklijke Bibliotheek (KB) in Den Haag verzamelt zo veel mogelijk gedrukte boeken en tijdschriften mits zij voldoen aan de door de KB opgestelde opnamecriteria van het Depot van Nederlandse Publicaties. De KB heeft ook de Hofjeskranten van het Landelijk Hofjesberaad in haar collectie opgenomen. Zij mist alleen de eerste uitgaven. Mocht iemand die willen afstaan, dan verzoeken wij u contact op te nemen met het secretariaat.

De KB heeft ons ook verzocht de Hofjeskrant voortaan te voorzien van een ISSN-nummer: International Standard Serial Number. De aanvraag hiervoor is de deur uit. Dat nummer is uniek en internationaal erkend om titels van series publicaties te kunnen identificeren (ISBN is bestemd voor boeken). Bovendien vergemakkelijkt dit nummer de uitwisseling van informatie tussen uitgevers, distributeurs, boekhandels, tijdschrift-agenten, onderzoekers, bibliotheken en hun gebruikers. Het ISSN-nummer bestaat uit 8 cijfers, 2 maal 4 cijfers met een koppelteken ertussen.

(advertentie)

the
power to
change
bouwen aan Nederland

BAM Woningbouw bv, Alkmaar
Arcadialaan 28
1813 KN Alkmaar
Telefoon (072) 541 31 21
www.bamwoningbouw.nl

 bam
woningbouw

VERSLAG VAN DE LHB-BIJEENKOMST OP 22 APRIL 2006

Voor de voorjaarsvergadering van het LHB waren we uitgenodigd door het Familie Vrouwenhofje Mevrouw Van Aerden te Leerdam.

Namens het bestuur van dit hof vertelt de heer M. Kruyswijk iets over de geschiedenis van Leerdam en verwijst iedereen voor de historie van het Hofje naar het boekje 'Twee eeuwen hofje van Van Aerden.'

In het huishoudelijk deel van de vergadering komen onder andere de financiën. Niet alleen de penningmeester, de heer Hoekema, voerde het woord, maar ook de heer Van Eesteren namens de kascommissie 2005 (bestaande uit de heren Hassoldt en Van Eesteren). De voorzitter, de heer Van den Briel, geeft aan dat de volgende Huismeestersbijeenkomst gehouden wordt in Alkmaar op 14 september. De volgende Najaarsvergadering wordt gehouden op 18 november 2006 in het hofje De Armen de Poth te Amersfoort.

Na enige mededelingen vanuit de vergadering vraagt de voorzitter aan de vergadering of men nog exemplaren van de eerste nummers heeft van de Hofjeskrant. De Koninklijke Bibliotheek in Den Haag heeft gevraagd naar de tot nu toe verschenen nummers, maar het secretariaat heeft niet alle nummers dubbel en wil zelf ook een compleet archief hebben. Vervolgens krijgt de heer Willeminck het woord. Hij wijst op de uitspraak van de Huurcommissie Haarlem, inzake tuinonderhoud en servicekosten. Elders in deze Hofjeskrant kunt u er over lezen.

Na sluiting van de vergadering geeft de heer P. de Vrije, directeur Woningstichting Patrimonium te Veenendaal, een uiteenzetting over de Wet Betaalbaarheidshoofschelling Huurwoningen. De spreker geeft een overzicht van de situatie die geleid heeft tot het voorstel van de huidige wet. Zonder in details te treden (het volledige verslag vindt u op onze website (www.hofjesberaad.nl) komt het in grote lijnen erop neer dat de heffing in 2006 ca 75 euro per woning zal bedragen, en per heel kalenderjaar 150 euro. De Wet heeft geen eindtermijn. Ook werd uitleg gegeven over de grondslag waarop de heffing is gebaseerd. De huurverhoging in 2006 bedraagt 3,2%-3,7%, afhankelijk van het huursegment (er zijn drie klassen). In de komende jaren zal de verhoging, boven de inflatie, neerkomen op 2,5-3% of 3-4%, eveneens afhankelijk van het huursegment. Verder wijst de spreker erop dat de accountants u zullen vragen om de heffingen op grond van de Wet Betaalbaarheidshoofschelling Huurwoningen op te nemen in het jaarverslag op de balans. Bovendien krijgen we het advies rekening te houden met voortzetting van de Wet, omdat niet duidelijk is of de Wet voor vier jaar geldt of oneindige werking heeft.

Uit de discussie kwamen de volgende punten naar voren.

Volgens Eurocommissaris Kroes kent Nederland een grote huursector. Vanuit de overheid wordt een steun aan de middengroepen gegeven. Daarom moet de overheid zijn grenzen definiëren. Volgens Minister Dekker is de grens voor de steun gelijk aan de grens van het Ziekenfonds. Dat betekent dat 20% naar de vrije markt overgaat. In een periode van 4-5 jaar gaat ook nog eens een overgangsgebied van ca 20% over naar de geliberaliseerde sector. Voor het LHB was het aanvankelijk goed de WOZ-waarde zo laag mogelijk te houden. Nu is het verstandig die zo hoog mogelijk op te geven. Er bestaat de angst dat op langer termijn de uitgaven hoger zullen zijn dan de inkomsten. Er zijn pogingen ondernomen om de grens Wet Betaalbaarheidshoofschelling Huurwoningen te stellen bij 100 woningen. Het is een eigen keus van ieder hofje de Wet Betaalbaarheidshoofschelling Huurwoningen door te berekenen in de huren. Door de overheid wordt een ieder gedwongen de lage huren te verhogen om verevening aan anderen toe te passen. De huursubsidie wordt betaald door de huurders en niet door alle Nederlanders. De grootste woningbouwcorporatie Aedes is al accoord gegaan.

De lezing wordt gevolgd door een uitstekend verzorgde lunch en een rondleiding door het Hof en de tuin, onder de bezielende leiding van de heer M. Kruyswijk.

De bijeenkomst wordt besloten met een boeiend betoog over zonnewijzers. Nadat de spreker, de heer ir. H.J. Hollander, de ontwikkeling van de kalender uiteengezet heeft, wijst hij erop dat de zonnewijzers wisselende tijden aangeven. Dat hangt samen met het verschil in zomer- en wintertijd en met de plek op aarde waar de zonnewijzer staat. De firma Analemma (www.analemma.nl) kan middels berekeningen een aangepaste zonnewijzer "op maat" leveren, en in verschillende materialen.

Uit de reacties van de deelnemers blijkt dat zij kunnen terugzien op een zeer geslaagde dag in Leerdam.

HEILIGE GEEST HOFJE, LEIDEN

Het Heilige Geest Hofje ligt op de hoek van de Doezastraat en het Rapenburg in het centrum van Leiden. Na de stichting in 1690 is het in 1850 verplaatst naar de huidige locatie. Verbouwingen vonden plaats in 1920 en 1926. Bestuur: College van regenten, R.F.B. de Roy van Zuidewijn en R.A.K.G. Kwint.

De stichter Cornelis Sprongh erfde in 1670 van zijn vader het huis Assendelft. Het huis stond op de hoek van de Breestraat en de Vrouwensteeg.

Een fraai huis in een deftige straat. In huis Assendelft had onder meer de bekende drukker Christoffel Plantijn gewoond. De familie Sprongh was katholiek en rijk met aardse goederen bedeed. Bovendien was Cornelis Sprongh gehuwd met een rijke dame. In 1692 kocht hij voor heel veel geld de Heerlijkheid Hoogmade, waarna hij zich Cornelis Sprongh van Hoogmade mocht noemen. Die naam staat ook op de voorgevel van het hofje boven de toegangspoort. Behalve het huis Assendelft bezat het echtpaar ook nog een buitenplaats in Voorhout. Daar woonde het in de zomer. Het huwelijk van het echtpaar Sprongh van Hoogmade werd niet met kinderen gezegend.

Mevrouw overleed op 40-jarige leeftijd en Cornelis Sprongh bleef alleen achter in het grote huis aan de Breestraat. Inmiddels had hij aan zijn bezit een huis toegevoegd dat naast het huis Assendelft stond. Een dubbel woonhuis waarvan de top van de voorgevel werd bekroond met beeldhouwwerk, voorstellende de Heilige Geest in de vorm van een duif.

In 1690 stelde Cornelis Sprongh op 48-jarige leeftijd zijn testament op. Daarin liet hij vastleggen dat het huis met de Heilige Geest een woonhuis moest worden voor zeven oude vrouwen, weduwen of ongehuwden, en ouder dan vijftig jaar. Daarnaast schonk hij een legaat aan zijn trouwe dienstbode Lysbeth Mensche. Zij mocht met haar gezin blijven wonen

in een huis dat het eigendom was van de stichter. De dienstbode werd belast met het uitdelen van de preuven aan de bewoonsters van het hofje. Haar man werd aangesteld als bidder van het hofje. Daarvoor ontvingen zij jaarlijks een vergoeding ten laste van de nalatenschap. De helft van de inkomsten ervan was bestemd voor het onderhoud van het hofje en voor de bewoonsters. Opmerkelijk was de testamentaire beschikking dat aan de bewoonsters op de verjaardagen van het echtpaar een glas wijn werd uitgereikt. De stichter van het hofje overleed in 1706 en kort na zijn begrafenis trok-

ken zeven vrouwen in het hofje. Tegen de geest van het testament werd er hoogstwaarschijnlijk niet veel onderhoud gepleegd aan het huis met de Heilige Geest, want rond 1850 was het totaal vervallen. De regenten bouwden daarom een nieuw hofje op de hoek van de Koepoortsgracht (Doezastraat) en het Rapenburg en in 1851 verhuisden de bewoonsters daar naar toe.

Rond 1875 dreigde sloop van het huis aan de Breestraat. Op die plaats werd de nieuwe sociëteit Minerva gevestigd. Door ingrijpen van de architect Professor Gugel werd de gevel van het huis, dat dateerde uit het midden van de 16e eeuw, verplaatst naar het binnenterrein van de Polytechnische School in Delft.

Het hofje aan de Doezastraat werd in 1920 en in 1926 geheel vernieuwd naar een ontwerp van de architect Van der Laan. De vensters werden voorzien van luiken en op de deuren kwamen kloppers, alles in de Oudhollandse bouwstijl. In de poort van het hofje herinnert een stenen duif aan het huis aan de Breestraat dat Cornelis Sprongh van Hoogmade bij testament bestemde voor zeven weduwen of oude vrijsters.

Momenteel wonen er 23 vrouwen in het Heilige Geest Hofje in Leiden.

RAEPENHOFJE IN AMSTERDAM

In de Amsterdamse Jordaan, aan de Palmgracht, ligt het prachtige in 1648 door Pieter Adriaensz. Raep gestichte Raepenhofje.

Raep was behalve thesaurier extraordinaris van de stad Amsterdam ook kapitein van het 42ste vaandel. In deze laatste hoedanigheid heeft Raep de stad in 1650 helpen verdedigen tegen de troepen van stadhouder prins Willem II bij zijn beruchte 'aanslag op Amsterdam.' Het onderhoud van het hofje, zo'n tweehonderd gulden per jaar, werd verkregen uit de huuropbrengst van een van Raeps huizen. Deze financiële situatie bleef bestaan tot 1829, toen deze verplichting werd afgekocht.

Op speelse manier liet de stichter zijn naam boven de toegangspoort van het hofje vereeuwigen. De sluitsteen boven de ingang vertoont een raap met daarboven zijn voorletters P en A. Wat hoger in de gevel is een steen aangebracht met het familiewapen en het jaartal 1648.

Naast het Raepenhofje bevindt zich het in precies hetzelfde jaar gestichte Bosschehofje. Ogenscheinlijk een gewoon woonhuis maar een gangetje geeft toegang tot een viertal er achter gelegen huisjes bestaande uit acht woninkjes, alle particulier bewoond. Beide dicht op elkaar gelegen hofjes zijn eeuwenlang van elkaar gescheiden gebleven; aanvankelijk door een schutting, later door een heg plaats gemaakt voor een gezamenlijke vriendelijke gebruikstuin. Slechts de plaats van een fietsenstalling en een tweetal vroegere pleetjes geeft de plek aan waar vroeger de begrenzing liep. Ook de kleur van de huisjes geeft aan dat er toch een klein verschil aanwezig is. De huisjes van het Raepenhofje zijn deels lichtgrijs van kleur en die van het Bosschehofje zijn geel.

In het testament van Raep valt op dat hij met name bepaalt wie er niet mochten komen wonen. Niet welkom waren 'getroude luyden, wedenaers, vryers, 'tsy jonck of out, kinderen, weduwe met kinderen noch jonge vrysters.'

Het hofje bestond aanvankelijk uit zes huisjes, zijnde twaalf éénkamerwoningen. Met veel zorg wordt het hofje nog steeds door nazaten van de stichter beheerd. Niet oorspronkelijk maar wel heel mooi is de regentenkamer, waarvoor in 1905 één van de woningen naast het toegangspoortje plaats moest maken. Tot de inventaris behoren een schitterend 17de eeuws eikenhouten binnenuitgangspoortje, voorzien van de wapens van de oorspronkelijke stichter en van de twee regenten, Heshuysen en Bruijningh, die opdracht gaven tot de bouw van de regentenkamer. De zwart-wit geblokte marmeren vloer wordt omgeven door een plint van Delftsblauwe tegeltjes. Het fraaie in 17de eeuwse stijl vervaardigde raam werd door glas-in-loodfabriek Schouten

uit Delft vervaardigd. Het heeft in het gebrandschilderde glas de wapens van alle families die tot dan bij het hofje betrokken waren geweest.

Opvallend is ook een door de 19de eeuwse schilder Jan Adam Kruseman vervaardigde kopie van het 17de eeuwse portret van de stichter dat in het Amsterdams Historisch Museum hangt. Op de onderkant van dit schilderij staat een door Vondel gemaakt rijmpje:

*Peter Raap, de Tezorier
Boude uyt mededogen hier
't weduwen- en weezenhof
Men gebruiick' het tot Gods lof.*

Met wezen worden hier oudere vrouwen zonder familie om op terug te vallen bedoeld.

Vroeger waren de bewoners van het hofje protestants. Daartoe werd er onder het huisnummer de letter L geschilderd, de L van lidmaat van de Gereformeerde Kerk. In de 20e eeuw heeft het hofje enkele opvallende renovaties ondergaan om er voor te zorgen dat het woongenot gelijke tred hield met de tijd. Zo verdwenen de bedsteden om plaats te maken voor douches, toiletten en moderne keukentjes. Het hofje wordt bewoond door studerende jonge vrouwen.

(advertentie)

J. KNEPPERS

Aannemingbedrijf

Zeeburgerpad 49
1019 AB Amsterdam
020 - 608 15 15

**restauratie
onderhoud
verbouw
schilderwerken
nieuwbouw**

Lid van:
**Stichting Vakgroep Restauratie
Erkend Restauratie Bouwbedrijf**

NIEUW BOEK

In Hofjeskrant 17 is ruim aandacht besteed aan de Lenghenhof in Dordrecht. Dat hing niet alleen samen met de aansluiting van dit hof bij het LHB, maar ook met het 250-jarig bestaan.

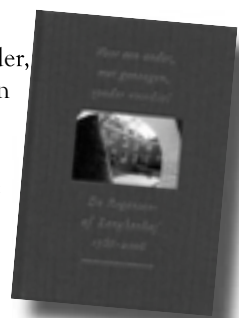

De Regenten- of Lenghenhof, zoals de officiële naam luidt, is opgericht op 25 februari 1755 door de rijke, ongehuwde koopman Gijsbert de Lengh. Een jaar later werd de hof in gebruik genomen, en wel op 11 mei 1756.

Ter gelegenheid van het jubileum werd op 13 mei 2006 een groot feest georganiseerd voor bewoners en genodigden (Ook het LHB was vertegenwoordigd). Een dag later was er een "open dag." Bovendien hebben de regenten de feestelijke gelegenheid aangegrepen een boek over de geschiedenis van het hof uit te geven, getiteld "Voor een ander, met genoeg, zonder voordeel. De Regenten- of Lenghenhof 1756-2006" en geschreven door Elisabeth van Heiningen.

In het aantrekkelijke boek met prachtige kleurenfoto's van het in- en exterieur alsmede vele bouw- en ontwerptekeningen, wordt een aantal onderwerpen behandeld. Als voorbeeld noem ik de bouw en ontwikkeling van het hofje, de tuinen, de interieurs en de regentenkamer. Als bijschrift bij de foto van de regentenkamer staat te le-

zen: een bijzonder, maar bescheiden vertrek. Dat laatste geldt wellicht voor de omvang van de regentenkamer, maar zeker niet voor de marmeren lambrisering met daarboven het schitterende goudleerbehang en het stucplafond in zogenaamde Rococo- of Lodewijk XV-stijl. Ook wijdt de schrijfster aandacht aan de bewoonsters, de reglementen en de portiersters. De functie van de laatsten is thans overgenomen door een technisch beheerder die wekelijks spreekuur houdt. Ook de regenten en hun werkzaamheden komen ter sprake. Het boek besluit met de naamlijsten van de regenten, regentessen en rentmeesters.

UITSPRAAK HUURCOMMISSIE INZAKE TUINONDERHOUD EN SERVICEKOSTEN.

Het afgelopen voorjaar heeft de Huurcommissie Haarlem uitspraak gedaan inzake tuinonderhoud en servicekosten bij een Haarlems hofje.

WAT ER SPEELDE:

1. Een huurder (= bewoonster) verzocht de cie. uitspraak te doen over een betalingsverplichting van de huurder met betrekking tot de afrekening van servicekosten,
2. Een huurder verzocht de cie. het voorschotbedrag van de servicekosten vast te stellen.

Ad 1.

Verklaringen:

De huurder verklaarde dat de bewoonsters geen inspraak hebben over de inrichting van de tuin. Ook is er geen inspraak over de tijden dat het hofje wordt opengesteld voor het publiek. De verhuurder (het hofje) verklaarde dat de binnentuin exclusief bestemd is voor de bewoonsters.

Tuinonderhoud:

De commissie is van mening dat voor de bewoonsters geen sprake is van een exclusief gebruiksrecht van de tuin.

Derhalve is de betalingsverplichting van de huurder nihil.

Servicekosten:

De huurder stelt dat de servicekostenposten niet zijn overeengekomen.

De verhuurder verwijst naar het huurcontract en het huurreglement.

Tijdens een bewonersvergadering zijn op één na alle bewoners akkoord gegaan met het voorstel van de verhuurder. Volgens art. 7:261 BW lid 2 is een huurder gebonden aan een wijziging van de levering van zaken of diensten die slechts aan een aantal huurders gezamenlijk geleverd kunnen worden en tenminste 70% van die huurders daarmee heeft ingestemd.

De commissie is van oordeel dat de door verhuurder opgevoerde kostenposten tussen partijen zijn overeengekomen en dat deze, met uitzondering van de kostenpost tuinonderhoud, kunnen worden doorberekend aan de huurder.

Ad 2.

De huurder verzocht de voorschotbedragen te beoordelen. De cie heeft hier aan voldaan. De in het huurcon-

tract opgevoerde kosten zijn, via de gehanteerde verdeelsleutel, vastgesteld, waarbij opgemerkt dient te worden dat de onderhoud tuin kosten op nihil vastgesteld zijn.

MENING VAN HET BETROKKEN HOFJE:

Tijdens de zitting werd mij gewezen op een soortgelijke uitspraak van de Hoge Raad. Naar mijn mening heeft laatstgenoemde uitspraak geen enkel vergelijk met een Hofje.

Reden, waarom ik destijds heb gezegd, dat de tuin geborgenheid en veiligheid biedt voor de bewoners in de drukke straat, hetgeen een belangrijk goed voor hen is. Daaraan is volledig voorbij gegaan. Medezeggenschap inzake de inrichting van een tuin, is volstrekt onzin in Hofjesland. Immers, dan krijgen we een veelvoud van meningen, waarna geen enkele besluitvorming zal volgen. Omgekeerd, deze uitspraak kan er toe leiden dat Hofjesbesturen van mening zijn, dat de bewoners de tuin niet mogen gebruiken omdat de Hof opengesteld is voor publiek en er daarom ordentelijk uit dient te zien. Ook dit laatste lijkt mij niet hetgeen gewenst is.

BIJEENKOMST HUISMEESTERS TE ALKMAAR

Op woensdag 6 september 2006 organiseerde het LHB voor de tweede keer een bijeenkomst voor huismeesters. Deze keer was Alkmaar de plaats van samenkomst.

Als gastheren traden op deze zonnige dag op de regenten van de gezamenlijke Alkmaarse hofjes te weten het Provenhuis van Paling en Van Foreest, het Huis van Achten, de Wildemanshof en het Hofje van Margaretha Splinter.

In de prachtig gerestaureerde Kapelkerk werden een dertigtal huismeesters en enkele regenten ontvangen. Na een korte inleiding van Daan van den Briel, onze voorzitter, kreeg de gastspreker, de heer Boeder, oud landelijk begeleider van de Monumentenwacht Nederland, het woord. De

heer Boeder hield een zeer boeiende presentatie over oude gebouwen in het algemeen. Aan de hand van enkele mooie voorbeelden besprak de spreker vervolgens een "handleiding voor onderhoud." Het zwaartepunt lag natuurlijk bij het algemene bouwkundige beheer van hofjes, waarbij de spreker speciaal in ging op allerlei zaken die men zelf kan doen. Vele sprekende voorbeelden passeerden de revue en

velen zullen in de toekomst de adviezen van de spreker in acht nemen.

Vervolgens werden de toehoorders in twee groepen verdeeld. Onder enthousiaste en deskundige leiding trok men de Alkmaarse binnenstad in om de prachtige Alkmaarse hofjes aan een nader onderzoek te onderwerpen. Terug in de Kapelkerk werd onder het genot van spijs en drank nagepraat over deze succesvolle dag. Onze gastheren werden door onze voorzitter bedankt voor de hartelijke ontvangst en de uitstekende organisatie van deze tweede huismeesterdag.

Volgend jaar zal de bijeenkomst in het 650-jarig Hoorn gehouden worden.

Een traditie is geboren!

FONTAINE RECEPT (4)

In 2004 bestond het Fontaine-hofje in Amsterdam 250 jaar. Daaraan is in Hofjeskrant 14 aandacht besteed. Ter gelegenheid van dat jubileum hebben de zes huidige bewoonders en enkele nakomelingen van Petronella Fontaine-Calkoen, de oprichter van het hofje, een receptenboek uitgegeven, getiteld "mini Kook en Stoov Boek anno 2004."

De redactie neemt, met toestemming van de schrijfsters, in de komende uitgaven van de Hofjeskrant graag een van die heerlijke recepten over. Hieronder volgt het recept van Agnies Calkoen, de oud directrice. Zij schrijft dat er wel eens een gast moest worden ingepalmd. Het volgende recept is volgens de autrice om te verleiden.

ZALMFTAART

Ingrediënten: bladerdeeg, 350 gr zalmfilet, 50 ml melk, 2 eieren, 225 gr gerookte zalmsnippers, 200 ml crème fraîche, 2 lepels verse gehakte tarragon, gedroogde bonen, 175 gr geitenkaas, zout en peper.

Als je de zalmfilet in een pan gedaan hebt, giet je de melk erover. Verwarm het geheel tot juist onder het kookpunt. Sluit de pan af met het deksel

en laat het geheel een paar minuten sudderen tot het bijna gaar is. Daarna laten afkoelen.

Doe het deeg in een ingevette cakevorm. Bedek de vorm met aluminiumfolie en gedroogde bonen. Bak dit in de voorverwarmde oven op stand 5 gedurende 15 minuten.

Haal de zalmfilet uit de melk en breek die in kleine stukken over de taartbodem. Leg daaroverheen de zalmsnippers. Roer de eieren en de crème fraîche door de melk waarin de zalmfilet gepocheerd is. Doe de tarragon erdoor en voeg wat zout en peper toe. Giet dit over de zalm en brokkel er de geitenkaas overheen. Op stand 5 de taart ongeveer 30-35 minuten in de oven zetten.

Hierbij kun je sla met gebakken sesam-, zonnebloem- of pompoenzaden serveren.

NIEUW LID

In het jaarverslag 2005 van de Vereniging Hendrick de Keyser in Amsterdam wordt melding gemaakt van nieuwe aanwinsten. Daaronder zien we een hofje in Schiedam: Het hofje van Belois. Oorspronkelijk is het in opdracht van Hubrecht Corsten, Heer van Belois, in 1589 bij het St. Annaklooster aan de Noordmolenstraat gebouwd. Door uitbreiding telde het in 1888 29 huisjes. Zij werden in 1960 gesloopt, nadat het hof in 1926 was overgeplaatst naar de huidige locatie aan de Aleidastraat.

Het hof was bestemd voor arme ouderen die daar gratis konden wonen. Bovendien ontvingen zij jaarlijks 14 gulden kolengeld en 2,50 kermisgeld. Daarnaast was het mogelijk zich in het hof in te kopen. Door eenmalige betaling van een vast bedrag was men verzekerd van levenslange huisvesting. In 1971 heeft de laatste bewoner zich ingekocht. Overigens worden vanaf de jaren '50 ook huisjes verhuurd.

LANGS VLAAMSE BEGIJNHOVEN

Een overzicht van de Vlaamse Begijnhoven is al in 2001 verschenen. Onlangs zijn wij dat boek, geschreven door M. Heirmans en uitgegeven in Leuven, pas op het spoor gekomen. Toch is het alleszins de moeite waard nu hieraan aandacht te besteden. Het boek bestaat uit twee delen. In de inleiding lezen we de interessante geschiedenis van de Begijnen in België, over hun opkomst in de 12e eeuw, de bloei in de erop volgende eeuwen en de neergang vanaf de 18e eeuw. De Begijnen wilden niet in een klooster wonen, maar wel vanwege hun intense godsdienst-uitoefening bij een kapel. Die nam in de hoven, die omgeven waren door een muur, een centrale paats in. Ook was er bij de Begijnen een grote behoefte om zich

in te zetten voor de charitas. Er bestond aanvankelijk enige huiver tegenover de Begijnen vanwege hun afwijkende vorm van geloofsbeleving en geïsoleerde woonvorm. Dat de organisatie van de Begijnen een langer leven in de Zuidelijke Nederlanden beschoren was, hangt samen met een positief rapport van de Zuid-Nederlandse bisschoppen over de Begijnen in de 14e eeuw. Hierdoor werden zij verder grotendeels ongemoeid gelaten. In de Noordelijke Nederlanden was de situatie anders. Daar werd een verbod op de Begijnhoven door de Utrechtse bisschoppen uitgevaardigd. Ook speelde de Reformatie in dit opzicht een negatieve rol. Vanaf de tijd van Napoleon zijn de Begijnhoven getransformeerd tot zor-

ginstellingen voor bejaarden en wezen. Waren er rond 1900 nog 1500 Begijnen, thans is dat aantal teruggelopen tot een vijftigtal. Het tweede deel van dit boek geeft een overzicht van alle Begijnhoven in Vlaanderen, geordend per provincie. Van elk hof is de geschiedenis behandeld en een heldere beschrijving leidt de bezoeker langs (de restanten van) het hof. Ook krijgt men informatie over de directe omgeving. Tenslotte geeft een helder kaartje een beeld van de situatie, vaak verrijkt met een foto. In 1998 zijn er 25 Begijnhoven in Vlaanderen opgenomen op de Werelderfgoedlijst van de Unesco. Een prima reis-boek om van dit karakteristieke culturele erfgoed in België te genieten.

RESTAURATIE ZAANHOF

Het Zaanhof in de Spaarndammerbuurt te Amsterdam is gebouwd in 1920 naar een ontwerp van architect Walenkamp in opdracht van de toenmalige woningbouwvereniging Het Westen thans woningstichting - De Key.

Walenkamp ontwierp in een eerder stadium in diezelfde buurt eveneens in opdracht van Het Westen de gesloten bouwblokken aan de Tasmanstraat en Nova Zemblastraat. De architectonische uitstraling van het Zaanhof is hier een afgeleide van met zijn in metselwerk uitgevoerde twee bouwlagen met als bekroning een derde laag, uitgevoerd in gestuukte topgevels en torens.

Bij het Zaanhof paste Walenkamp (evenals Brinkman in Rotterdam) op eigenwijze een variant op het gesloten bouwblok toe om de eenvormigheid van de openbare ruimte te doorbre-

ken. De besloten ruimte binnen een groot bouwblok werd door hem als openbare ruimte toegankelijk gemaakt voor de ontsluiting van bouwblokken op dat binnenterrein. Poorten, die toegang geven tot deze openbare binnenhoven, accentueren het semi-openbare karakter van deze in stedelijk structuur bijzondere ruimte-soort. Het is in die zin een markant voorbeeld van een groot hof in de sociale woningbouw en in de traditie van de Amsterdamse School met een bijzondere open en toch ook gesloten karakter.

Met de restauratie, naar ontwerp van Hooysschuur architecten bna, zijn de oorspronkelijke detailleringen hersteld en zijn de woningen na een

volledige vernieuwing en in een gewijzigde differentiatie aangepast overeenkomstig de geldende woonwensen. Daarbij is het vermeldenswaard dat ook de verdiepingen van de torens die deel uitmaken van het poortgebouw, welke grenst aan de omringende bebouwing van de Spaarndammerdijk, aan het woonbestand zijn toegevoegd.

(advertentie)

